

ЖАМИЯТ

№ 12 (648)
2019 йил
29 март,
Жума

Ижтимоий-сиёсий газета

2006 йил 31 августдан чоп этила бошлаган

www.jamiyatgzt.uz

jamiyat@umail.uz

БУЮК ЎЗГАРИШЛАР ДАВОМ ЭТАДИ

Нега отамни хафа қилдим?!

— Сени кечирдик,
аммо менинг юра—
нимда турин кечди,
Богам!

Сайёҳлар нимадан норози?

Соғинч азоби

КИСКА
САТРЛАРДА
ЎҚИНГ!

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Бирлашган Араб Амирликларига расмий ташрифи давомида умумий қиймати 10 миллиард доллардан ортиқ бўлган келишувларга эришилди.

Қолаверса, мазкур ташриф шарафига дунёнинг энг баланд биноларидан бири бўлган Дубайдаги «Бурж Ал-Халифа» ҳамда бошқа диққатга сазовор объектлар Ўзбекистон байроғи рангларига бурканди.

Мамлакат Президентининг Олий Мажлисга Мурожаатномаси юртимизда, иккинчи йилдирки, ўзига хос анъанага айланди. Мазкур сиёсий воқеани ўз ватани тақдирига бефарқ бўлмаган барча фуқаролар интизорлик билан кутади. Мурожаатномада босиб ўтилган йилда амалга оширилган муҳим одимлар сарҳисоб қилинди, янги йилнинг қандай аталишига қараб, янги вазифалар белгиланди.

Йил давомида рўй берган воқеалар бутун халқимиз кўз ўнгига рўй берди, албатта. Масаланинг бошқа эътиборли жиҳати бор: эришилган натижалар Президентимиз нигоҳи билан қандай баҳо оларкан?! Давлат раҳбари ҳар бир ҳолатга халқ ишончини қозонган Юртбоши сифатида ўз талаблари асосида фикрини билдирди. Минбардан янграган ҳар бир сўз залдаги сенаторлар, депутатлар, вазирлар, масъул раҳбарлар, академиклар томонидан зўр диққат-эътибор билан тингланди. Давлат раҳбари қайси соҳа ёки мавзу бўйича сўз юритгудек бўлса, албатта, ўша жабҳа мутасаддиси шу ерда ҳозир эди. Президент нафақат парламента, балки бутун халққа мурожаат қилди.

Демак, ҳар бир фуқаро шу ерда айтилган гаплардан келиб чиқиб, «соатини тўғрилаб» олиши мумкин. Босиб ўтган йўлга назар ташлайдиган бўлсак, ҳисобот даврида нима ишлар қилинган бўлса, ҳамма-ҳаммаси инсон ҳаётини яхшилаш, унинг соғлиғи ва тинчлигини таъминлаш, ижтимоий алоқат тантанасига эришиш мақсадларига қаратилди. Бу боралаги тўб ўзгаришларни халқимиз ҳис қилди ва қизғин қўллаб-қувватлади. Кўпни кўрган донишманд бир инсон онласи даврасида Президент сиёсатини шундай таърифлабди: «Болаларим, биласизларми, муҳтарам Президентимиз халққа қараб «Тиланг, тилагингизни» деяпти ва эл-улус тилаги бажо келтириляпти». Ҳақиқатда топиб айтилган гап. Давлат хизматлари агентлиги ташкил этилди-ю, одамларнинг жонига оро кирди. Ҳозир халқ бу масканин «Ҳожаббарор идора» деб айтаяпти. Нокерак жойлардаги ДАН постлари олиб ташланди. Йўловчиларга «оқ йўл» тиланмоқда. Журналист кадрларни тайёрлайдиган таянч олий ўқув юрти йўқ эди, кўп йиллик бу орзумиз ҳам ушалди.

Давоми 2-саҳифада ►►

Тошкент вилоятининг Ўрта Чирчиқ туманидаги Туябўғиз сув омбори қошидаги янги гидроэлектр станция фойдаланишга топширилди.

«Бошланиши 1-саҳифада»

Одамлар ўзларини ўйлангирган муаммолар бўйича ҳокимликлар, ҳуқуқ-тартибот идораларига мурожаат қилиб жўяли жавоб олишолмасди. Президент ташаббуси билан халқ қабулхоналари ташкил этилди. Ҳуллас, ўтган йилги Мурожаатномада нималар ҳақида сўз юритилган бўлса, ҳаммаси бандма-банд бажо этилди.

Йилнинг бош ҳужжати — Мурожаатнома янги йилимизга ном берди. «Фаол инвестиция ва ижтимоий ривожланиш» деган ном барчанинг кўнглига мос тушди. Рост-да, иқтисодийтимизга қанча кўп инвестиция келса, ижтимоий ривожланиш шунча юксалади. Инвестицияни — хориж сармояси қаерга кўпроқ йўналтирилган? Табиийки, ўша давлат тинч-оқсоқлигига бўлса, у жойда қонун устуворлиги таъминланса. Булар асосий шартлар. Улар рўёбга чиқиши учун яна бир восита бор. У биз, журналистларга ҳам боғлиқ. Инвестиция йўналтириш учун қулай муҳит мавжудлигини акс эттирувчи тарғибот ишлари ҳам муҳим. «Ўзбекистонда бизнес қилинг» росси ифодаланган матбуот чиқишлари чет эллардаги сармоядорларни жалб этиши керак.

Давлатимиз раҳбари ўз чиқишида Намиддин Кубронинг «Муваффақиятини — сабб-ҳаракатда, муваффақиятсизлигини — лоқайлик ва дангасаликда кўрдим», деган ҳикматида тилга олдилар. Бу қисқа жумлаларда олам-олам маъно бор. Қаранг, Президент ҳаммага маъқул гапни айтганда бутун зал қараслар билан олқишлагани. Қизиқ, улар ичида ҳамма ҳам айтилган гапни дилдан тушунадимикиан ёки бошқалар қарасак чалишгани учун қўшилишмикиан?! Менимча, одамлар ўз ўйларида теле-визорнинг ичига кириб кетгудек бўлиб таъсирланаётганлари ҳам бор гап.

Президент Мўйноқда амалга оширилаётган бунёдкорлик ишлари ҳақида гапириб, бир йилда 500 минг гектарлик ўрмон барпо этилиши, демакки, шунча майдонда кўм-тўзонлар учмаслиги ҳақида гапириб, «агар ўтган 27 йил ичида йилга шунча иш қилинганда қандай натижага эга бўлар эдик», деди. Бу ўринда бой берилган им-

кониятдан афсусланишдан кўра, ўтган муддатнинг ўрнини босиб шисогаги муҳассам.

2018 йилда амалга оширилган

удуг ва савобли ишлар сирасига ногиронлиги бўлган ва имконияти чекланган одамларни уй-жой билан таъминлаш бўлди, десак тўғри бўларди. Йиллар мобайнида ижарама-ижара сарсон инсонларнинг ҳар томонлама қулай, кенг ва ёруғ уйлари эга бўлгандаги қувончини кўз олдинга келтириш. Уй — Ватан ичра ватан. Ҳеч бир муболағасиз Ватан останада бошланади. Демак, шунча одам юртимизда тўлақонли ватанга эга бўлди.

Президентимиз иқтисодиётдаги хусусийлаштириш деган тушунчага янги маъно берди. Йиллар мобайнида талон-торож бўлган, хувилаб ётган ишлаб чиқариш иморатлари қачонлардир хусусийлаштирилгани сабабли шундай аҳволга келгани билан изоҳланарди. Аслида, хусусийлаштириш — бу жойга илгор ва истиқболли технология келтириши, модернизацияни амалга ошириши зарурлигини тақозо этади. Хусусийлаштириш халққа ҳам, давлатга ҳам, тadbirkorга ҳам наф келтириши керак.

Бир вақтлар ўрта мактабни, кейинчалик техникумни битирган ёшлар иккита ҳужжат — аттестат ва дипломга эга бўлиб, абитуриент сифатида иккита олий ўқув юртига ҳужжат топширишарди. Мақсад омад қайси ўқув юртига келса, ўша жойда ўқиб кетишарди. Шундай имконият қонуний жиҳатдан ёшларга берилса, нима бўларди? Президент Мурожаатномасида ёшлари-

миз бир вақтда бир неча олий ўқув юртига ҳужжат топшириш имкониятлари яратилиши ҳақида гапирганда қўллар ич-ичидан қувонишди. Азалий армонлар рўёбга чиқадиган бўлди.

Ўзбекистонда ҳар бир раҳбар, ҳар бир инсон яхши маънода мустақил фикрлаши, ҳар жиҳатдан мақбул қарорга келиши учун қулай шароит яратилмоқда. Шўро давридаги юқоридан топшириқ кутиш замони ўтди. Юртбошимиз «Ташаббус пастдан тепага келиши керак», дедилар. Бу ҳар бир фуқароннинг онгу тафаккурини шу Ватан тараққиёти учун хизмат қилишига шароит яратади.

Жамиятимизда жиноятчиликни жиловлаш, салбий

иллатларга қарши жамоатчилик бориши зарурлиги ҳақида ҳаммага маъқул гаплар айтилди. Бу ишда фақат ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар эмас, шу Ватанимиз ўз уйи, деб ҳисоблаган ҳар бирининг ҳушёрлигимиз ва огоҳлигимиз муҳим аҳамиятга эга. Ҳозирнинг ўзида бирорта ҳам жиноят рўй бермаган ҳудудларнинг кўпайиб бораётгани эртанги кунга ишончимизни оширади. Шундай муҳит яратишимиз керакки, онда-сонда рўй берган ноҳус таъвоалар ижрочилари кенг жамоатчилик ўртасида ола қаргадек ажралиб қолсин.

Мурожаатнома 2019 йил мобайнида бутун халқимиз учун ҳаёт мезонига айланди.

Унда белгиланган вазифалар ҳар чоракда Олий Мажлис Сенати ва Қонунчилик палатасида таҳлил қилинади. Бундай ҳисоботлар оммавий ахборот воситалари саҳифаларида ҳам мунгазам бериб борилади. Ошкоралик, шаффофлик жамиятимиздаги эзгу ишларга ҳисса қўшаётганларни қўллаб-қувватлайди, ҳалақит бераётганларни танқид остига олади. Демак, кимнинг қандай ишлаётгани халқ ва вақт томонидан баҳоланади. Ана шу таклиф айтилганда тadbirkor қатнашчилари эъри иштиёқ билан қўллаб-қувватлашди. Демак, ҳар қандай демократик ва адолатли жамиятда бўлгани каби, бизда ҳам эзгу режалар ижроси жамоатчилик назоратида бўлади.

2019 йилда халқимиз парламент аъзоларини сайлашди. Президентимиз бугунги даврда депутатлар ва сенаторлар дунёқарашини, маънавияти қанчалик юксак бўлиши кераклигини алоҳида таъкидлади. Дарҳақиқат, халқ ишончини қозонган депутатлар одамлар тақдирини ҳал қиладиган лавозимга даъвогарлар билан баҳслашиши, уларнинг салоҳиятига баҳо бериши учун ҳар томонлама билимдон, малакали бўлишлари тақозо этилади. Қандай кишиларнинг депутат бўлиши эса бевосита сайловчиларга боғлиқ. Тўғри, сайлов кампаниясида халқимиз ҳаётида фаоллашши намоян бўлади. Лекин шунда ҳам масъулият қанчалик катта эканини сайловчиларимиз яхши билиши керак.

Ўтган икки йил шиддатли ислохотларни жорий этишда мард ва матонатли халқимиз нималарга қодир эканини кўрсатди. Ана шундай ажойиб муҳитда Президентимиз Мурожаатномасида белгилаб берилган вазифалар амалга оширилса, халқимиз кўзлаган баланд марралар забт этилса, Ватанимиз янада гуллаб-яшнайд. Эл-улус ҳаёти фаровонлашади. Бундан халқимиз рози бўлади, босиб ўтилган довонлар янги марраларга чорлайди. Ҳаммаини аяллик ҳаракати, эзгу мақсад сари ҳамжиҳатлик билан курашиши қувончи самаралар бериши шубҳасиз.

Шухрат ЖАББОРОВ,
Ўзбекистон Республикасида хизмат
кўрсатган журналист

Олий Мажлис ҳузуридаги жамоат фонди «Ҳаракатлар стратегияси, «Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили» Давлат дастури ижросида ННТлар фаоллигини қўллаб-қувватлаш» мавзусида Давлат грантлари ажратиш учун танлов

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Танловга нодавлат нотижорат ташкилотлари, оммавий ахборот воситалари ва фуқаролик жамияти бошқа институтларининг қуйидаги мақсадларни назарда тутган ижтимоий аҳамиятга молик лойиҳа буюртма-номалари қабул қилинади:

- ўзгалар парваришига муҳтож ёлғиз кекса фуқароларни, ногиронлиги бўлган шахсларни манзилли ижтимоий ҳимоя қилиши тақомиллаштириш, уларга кўрсатилаётган тиббий-ижтимоий ёрдам қўламини кенгайтириш ва сифатини оширишга қўмаклашиш;
- жазони ўташ жойларидан озод қилинган, афв этилган шахсларни, муқим тураржойга эга бўлмаган шахсларни жамиятга ижтимоий интегратсияси ва реабилитациясига қаратилган дастурларни давлат органлари билан ҳамкорликда амалга ошириш;
- аҳолининг, энг аввало, қўмакка муҳтож хотин-қизларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, уларни маънавий қўллаб-қувватлаш бўйича давлат органлари билан ҳамкорликда қўшма иш режаларни ҳаётга таъбиқ этиш;
- маҳаллаларда, оилаларда, ижтимоий-маънавий муҳит барқарорлигига сал-

бий таъсир кўрсатувчи ҳолатлар, ўз жонига қасд қилиш, гиёҳвандлик, эрта никоҳнинг олдини олишда давлат органлари билан ижтимоий шериклигини кучайтириш;

- аҳолини, айниқса, ёшларни гиёҳвандлик, ахлоқсизлик ва зарарли таъсирдан ҳимоя қилишда таълим муассасаси, оила ва маҳалла институтлари билан ижтимоий ҳамкорлигини кучайтириш;

- нотинч ва ноқобил оилалар билан ишлаш, оилада ижтимоий-маънавий муҳит барқарорлигига салбий таъсир кўрсатувчи ҳолатларнинг олдини олишга, оилада соғлом маънавий муҳитни таъминлашга қўмаклашиш;

- маҳаллаларда ҳуқуқбузарлик ва жиноятчиликнинг олдини олишга, мурасасизлик муҳитининг шаклланишига қўмаклашиш, ижтимоий шериклик асосида обод ва хавфсиз маҳаллани ташкил этишда фуқаролик жамияти институтларининг ролин кучайтириш;

- Орол ҳалокатининг атроф-муҳитга ва аҳоли саломатлигига салбий таъсири-ни юмшатишга, Оролбўйи ҳудудларида экологик вазиятни тиклашга ва соғломлаштиришга қўмаклашиш;

- ноқонуний меҳнат митрациясидан, мажбурий меҳнат ва камситишлардан жабрланган шахсларни ҳуқуқий ва ижтимоий ҳимоялаш, тизимли профилактик тарғибот-ташвиқот ва реабилитация қи-

лиш;

- аҳоли бандлигини таъминлаш мақсадида ҳудудларда ижтимоий ва маиший инфратузилмани яратишга, оилавий бизнес, хусусий тadbirkorлик, касаначилик, халқ хунармандчилигини ривожлантиришга ҳамда аҳолининг ҳаёт даражаси ва сифатини яхшилашга қўмаклашиш;

- давлат органлари ва бизнес субъектлари билан ҳамкорликда ёшлар, аёллар ва ёш оилаларнинг бандлигини таъминлаш;

- ижтимоий муаммоларни ҳал этишда давлат органлари ва тadbirkorлик субъектларини кенг жалб этиш борасидаги ижтимоий шериклигини қўллаб-қувватлашга қўмаклашиш;

- «Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили» Давлат дастурида белгиланган вазифалар ижросини амалга ошириш жараёнларини, мамлакатимизда амалга оширилаётган янгиланиш жараёнлари, ислохотларнинг аниқ натижаларини, электрон ва босма ОАВ кенг ёритиш-ни қўллаб-қувватлаш;

- Ўзбекистон Республикасининг асосий халқаро рейтинглардаги ўрнини оширишга тўққонлик қилаётган муаммоларни тизимли таҳлил қилишга, уларни бартараф этиш бўйича таклифлар ишлаб чиқишга, мамлакатда амалга оширилаётган кенг қўламли ислохотларнинг натижалари ҳақидаги маълумотларни халқаро рейтингларни тузувчиларга етказишда қўмаклашиш;

- давлат органлари ҳузуридаги жамоатчилик кенгашлари билан ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурлари ва норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар талабларини рўёбга чиқарилишини таъ-

Ижтимоий реклама

минлаш.

Давлат гранти танловда иштирок этиш учун қуйидаги ҳужжатлар тақдим этилади:

1. Ташкилот раҳбари томонидан имзоланган ва муҳр билан тасдиқланган қузу-тв хати;

2. www.fundngo.uz веб-сайтида жойлаштирилган шаклда тўдирилган давлат гранти лойиҳаси учун ариза;

3. Давлат рўйхатидан ўтказилган Устав (Низоми) ҳамда гувоҳноманинг муҳр билан тасдиқланган нусхаси;

4. Агар лойиҳани амалга ошириш лицензияланган фаолиятни талаб қилса, унда лицензиянинг нусхаси тақдим этилади.

5. Манфаатдор давлат ва йирик жамоат ташкилотлари билан тузилган ижтимоий шериклик қўшма режалари илова қилиниши мумкин.

Битта лойиҳа учун давлат гранти миқдори — 30 миллион сўмгача.

Ҳужжатлар 2018 йил 28 мартдан 30 апрелгача қабул қилинади.

Ҳужжатлар «Олий Мажлис ҳузуридаги жамоат фонди» номига: 100163, Тошкент шаҳри Ислоҳ Каримов кўчаси 43-уй манзилга «Ўзбекистон почтаси» орқали муҳрланган конвертда (А4 форматда) юборилиши шарт.

Ҳужжатлар намуналари билан Олий Мажлис ҳузуридаги жамоат фондининг www.fundngo.uz расмий веб-сайтида танишиш мумкин.

Маълумот учун телефонлар: (0-371) 239-26-76, 239-26-86.

Американинг «US Inc» компанияси Тошкент ва Навоийда шошилинч тиббий ёрдам марказлари қуради.

Нега отамни хафа қилдим?!

Ота бор уйда тарбия бор. Отаси бор фарзанднинг кўкси тоғ, кўнгли чоғ бўлади. Давраларда дадил-дадил гапирди. Бировдан ортда қолишни, худа-беҳуда нолишни билмайди улар. Чунки улар учун ҳам суянчиқ, ҳам таянч — тоғ отадирки, биз фарзандлар ҳар доим уларни эъзозлаб, бошимизда кўтариб юрмоғимиз шарт. Ахир, ота энг юксак ҳурмату иззатларга муносиб зотдир.

Тўғри, она мукаррам, аммо отанинг ўрнини ҳам ҳеч ким билан алмаштириб бўлмайди. Азиз кишидан эрта жудо бўлганларнинг гапини эшитсангиз, дунё кўзингизга қоронғу бўлиб кетади. Бироқ уларнинг ҳикояларини эшитиб туриб, ибрат олмоқ ҳам мумкин. Биз кимларгадир сабоқ бўлар, дея шундайлардан бирининг бошидан ўтган кечинмаларини қозоғга туширдик.

— Отам мендан розимикан, руҳлари шодмикан, деб кўп ўйлайман, — дейди Олим ака (исм ўзгарган). — Раҳматлини эсласам, кўзимга ёш тўлади, бўғзимга нимадир тўқилади. Билмадим, у кишига қанчалик хизмат қилдим, қанчалик меҳр кўрсатдим буниси фақат Яратганга аён. Бироқ у кишига бўлган муносабатимдан ўзимнинг кўнглим тўлмайди. Дилимнинг туб-тубида кемтик бор. Бу яра бир умр битмаса керак. Чунки унинг пайдо бўлишида ўзим айборман.

Ҳеч эсимдан чиқмайди. Бир кунги ўртоқларим билан улфатлашиб, роса кўп ичиб қўйдим. Бошида: «Энди уйга қандай бораман?» деган хавотир бор эди. Кейин-кейин бу ҳадик йўқолди. Гапнинг очиги, отамни қаттиқ ҳурмат қилардим. У кишининг ҳузурига ичиб бориш у ёқда турсин, овозни озроқ баландлатиб гапиришга ҳам чўчирдик. Ака-укаларим, опа-сингилларим ана шундай қатъий тарбияда ўсиб-улғайдик. Аммо мен ҳанузгача ўша кунги қилигимдан уяламан.

Хуллас, дўстларим билан роса ичганимиздан сўнг тарқалиган бўлдик. Ўрнимиздан тураётганимизда кимдир яхши сауна борлигини, у ерда жонлар билан хоҳлаганча яйраш мумкинлигини айтиб қолди. Бормайман, дедим, лекин қандайдир куч менга: «Бор, боравер, айшу ишратга не етсин?!» дерди тинмай...

Эргалаб уйга борсам, алоҳида рўзгор қилиб чиқиб кетган ака-укаларим, турмушга чиқиб кетган сингилларим йиғилиб, мени кутиб ўтиришибди. Хотиним эса тинимсиз йиғлайди. Болаларимнинг боши ҳам. Ҳа, ҳаммаса тушунарли. Демак, кимдир мени сотган, нима иш қилган бўлсак, ҳаммасини айтиб берган. Лекин у ерда дўстларимдан бошқа ҳеч ким йўқ эди-ку! Бўлар иш бўлганди. Бундай шармисор бўл-

гандан кўра, ўлганим яхши эди. Отам бургутдек ниғоҳини менга қадаб турибди. Бир сўз дейишга, кечирим сўрашга ботинолмадим, ўзимда куч тополмадим. Қаердан ҳам қўшилдим, уларга дея ич-этимни тирнадим. Отам бир оғиз гапирди:

— Менинг сендай ўғлим йўқ. Юзинг

чилдас, шу уйда қол. Эркак бўлсанг, уйдан йўқол!

Отанинг бу гапи жон-жонимдан ўтиб кетди. Аммо қаерга кетаман. Болаларимни ташлаб, оиламни кимга ишониб кетаман, умуман, қаерга кетаман?! Ўзимга ўзим шундай саволларни бердим-у, уялиб кетдим: Оиласини ўйлайдиган одам хиёнат йўлларига юрадимми?! Бир умр орият гурурини ҳимоя қилиб келган қадди фоз отанинг юзини ерга қаратган фарзанд фарзандми?! Бундайларни тошбўрон қилишган-ку илгари!

Шундай ўй-хаёллар исканжасида қоврилиб юравердим. Отам барибир кечиради, дея юзимни қаттиқ қилиб тирикчилигимни ҳам қилавердим. Аммо уйда ҳеч ким мен билан гаплашмасди, ҳатто, жажжи болаларим ҳам менга салом бермас эди. Чидолмадим, ҳаммани тўплаб, йиғлаб, кечирим сўрадим. Тавба қилдим, дедим. Отам бу гал ҳам бир оғиз гапирди:

— Сени кечирдик, аммо менинг юрагимда тугун қолди, болам!

Отанинг «кечирдик» ва «болам»

— Менинг сендай ўғлим йўқ. Юзинг чидас, шу уйда қол. Эркак бўлсанг, уйдан йўқол!..

— Сени кечирдик, аммо менинг юрагимда тугун қолди, болам!..

деган сўзларидан кейин баттар ҳўнграб йиғлаб юбордим. «Раҳмат отажон», дея

Мангу афсус, абадий ғам

у кишининг оёқлари остига йиқилдим.

Кўп йил ўтиб кетди. Қанча сувлар оқиб ўтди. Ота-онам ҳам мангуа кўз юмди. Аниқ эсимда: Отам биз — фарзандларини рози-ризолик учун ҳузурга чақиртирди. Ҳўн-ҳўн йиғлай-

миз. Барча қариндошлар, ака-укалар отамдан розилик сўради. Кўзларидаги нур сўниб бораётган бечора отам улар қатори менга ҳам: «Розиман!» деб айтган бўлса-да, юрагининг тубида, кўзларида бундан анча йиллар олдинги гуноҳимни кўргандек бўлдим.

Ҳа-ҳа, падари бузрукворимнинг юз ифодасида ана шу ҳолатдан мангу афсус зоҳир эди. Қаттиқ ўқиндим.

— Отажон мени чин дилдан кечирганмисиз? — дедим шивирлаб. — Мен нобакордан астойдил розимисиз, — сўрадим ўқириб.

Отам саволимга жавобан кўзларини сескин юмди ва қайта очмади... Мен аросатда қолган эдим.

Суянган тоғимнинг вафотига ҳам, мана, ўн икки йил бўлди. Аммо шу ўтган йиллар мобайнида фикру хаёлимда фақат битта савол айланади: «Мен нега отамни хафа қилдим?!»

Олим аканинг қалбини ўртаётган бу савол билан унинг кечинмаларини шу ерда тўхтатамиз. Ва бу саволга энди ўзимиз жавоб қидирамиз.

Аслида, ҳар қандай фарзанд ўз қилимишдан уялиб, ўзига ўзи бундай савол бермайди. Кунига мингта гуноҳ ишга қўл урса ҳам қилт этмай, уялмай-нетмай, отасининг ҳузурига ўтираверади. Олим аканинг дилини пажмурда айлаётган сўроғига эса жавоб шуки, аввало, у кишини хиёнат йўлларига бошлаган унинг ҳамтовоқларидир. Чунки асл дўст ҳеч қачон ўз ошнасини ҳаром йўлга бошламайди. Уткинчи ҳою-ҳаваслардан баҳраманд бўлишга чорламайди. Нобакор ошанларнинг гапига кириб, отасининг юзини ерга қаратган ва охир-оқибат абадий ғамга гирифтор бўлган Олим акага ўхшаганлар озми? Дўстинг асл инсон бўлса, сенинг қалбингга шайтон ин қуроқламайди. Негаки, палаги тоза инсоннинг сента биродарлиги шайтонни ҳайқитиради. Ёнингдаги одамнинг юриш-туриши пасткашликдан иборат бўлса, унда сенинг қалбингга имон ниш урмайди. Зеро, пастнинг ургани — наснинг ургани, деганларидек, ифлос кишининг касри ёнидагиларга ҳам юкиши аниқ...

Ота-онасини рози қилганлар, уларнинг хизматини бажонидил бажариб, фарзандлик бурчини оқлаётганлар қанчалик ҳавасга, ибратга муносиб...

«Тилсиз ёв»

ҳаётимизга ҒОВ

Кексаларимиз «Ўт ба-

лосидан, сув балосидан ва ноҳақ тухматдан ўзинг сақла», дея бежиз дуо қилишмайди. Чунки ёнғин ҳар доим кўнгилсиз воқеаларга сабаб бўлган. Кимнидир бошпанасидан, кимнидир яқинидан, яна кимларнидир иш жойидан айирган.

Кундалик турмушимизда содир бўлаётган ёнғинларнинг таҳлили шунга кўрсатадики, аксарият ҳолатларда фуқароларнинг бепарволиги натижасида ёнғин келиб чиқмоқда. Кўпчилик уйдаги электр тизимини ўзлари билганча хавфсизлик қоидаларига риоя қилмай таъмирлайди. Натижада ўзларини хатарга қўяди. Худди шундай ҳолатларни қорхона ва ташкилотларда ҳам учратиш мумкин. Баъзи бир беғамроқ уй бекалари эса газ плитасини ёқилган ҳолда қолдириб, ёнғин келиб чиқишига сабабчи бўлиб қолмоқда.

Олов билан ўйнашиб бўлмайди. Уй шароитида ҳам бунга асло йўл қўйманг. Айниқса, ёш болаларни уйда ёлғиз қолдириш, уларнинг гугурт ёки ўт чиқадиган ўйинчоқлар билан муомаласига рухсат бериш кўнгилсиз воқеаларга олиб келишини унутмаслик зарур. Зеро, ўзини асраганини, Яратган ҳам асрайди.

Шухрат ҒОҒУРОВ,
Учтепа тумани ЁХБ инспектори
кичик сержанти

Ўзбекистонда «туристик маҳаллалар» қурилади.

Мақсуд ЖОНИХОНОВ

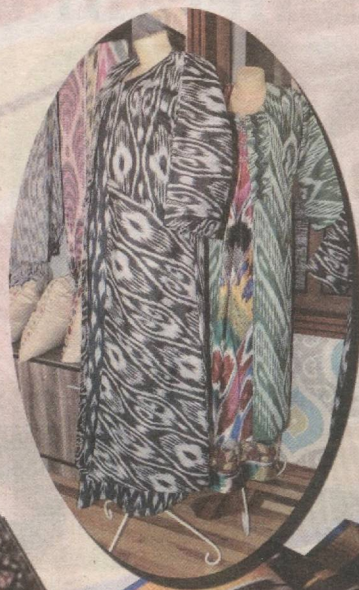
«ИСМОИЛЖОН ГИЛАМЛАРИ» корхонаси жамоаси

азиз юртдошлармизни йилбоши —

Наврўзи олам билан қутлайди.

Сизларни баҳорий кайфият ҳеч қачон тарк этмасин!

Қўл меҳнати ила тайёрланаётган гилам,
адрес ва атлас маҳсулотларимиз ҳамиша хонадонингиз
кўркига айлансин.

«ФАРҒОНА ЁҒ-МОЙ»

АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ ЖАМОАСИ

барча юртдошларимизни
меҳр-мурувват, бирдамлик ва инсонийлик
байрами — Наврўзи олам билан чин кўнгилдан
муборакбод этади. Яратганнинг ўзи
эл-юртимизга, ҳар бир оила ва хонадонга файзу
барака, бахту саодат берсин. Дастурхонимиз
тўкин, ризқимиз бутун бўлсин.

Ҳам вақтингиз, ҳам нақдингиз тежалади

Маълумки, жисмоний шахслар икки ёки ундан ортиқ манбалардан даромад олганида солиқ органига жами йиллик даромади тўғрисида декларация тақдим этади. Бу жараёнда, айниқса, ижара шартномаларини расмийлаштириш фуқаролар учун бир қанча қийинчиликларни юзага келтираётган эди.

Боиси бундай шартномалар нотариал идоралар орқали расмийлаштирилиб, сўнгра солиқ инспекцияларида рўйхатдан ўтказиларди. Натижада нотариал идоралардаги ортиқча қоғозбозлик ҳамда турнақатор навбатлар фуқароларнинг вақтини олар эди.

Давлатимиз раҳбарининг 2018 йил 25 майдаги қарори билан 2019 йилнинг 1 январидан кўчмас мулкни ижарага бериш шартномаларини мажбурий нотариал тасдиқлаш талаби бекор қилинди. Бу ҳақда Давлат солиқ қўмитаси томонидан ташкил этилган матбуот анжуманида маълум қилинди. Таъкидланишича, эндиликда кўчмас мулкни ижарага бермоқчи бўлган фуқаролар ижара шартномасини Солиқ қўмитасининг расмий сайтидаги шахсий кабинет орқали ёки бевосита яшаш жойидаги солиқ ин-

спекциясига ташриф буюриб, белгиланган шаклдаги сўровномани тақдим этиш орқали ҳисобга қўйиши мумкин.

— Аҳамиятли томони шартномани ҳисобга қўйишда солиқ органлари томонидан ҳеч қандай давлат божи ёки бошқа тўловлар талаб этилмайди, — деди Давлат солиқ қўмитаси раиси ўринбосари Баҳодир Турабов. — Илгари бундай хизмат учун нотариал тўловлар амалга оширилган эди. Бундан қўзланган мақсад, аввало, жараёнда инсон омилини камайтириш, шунингдек, вақт ва маблағ каби омилларга барҳам беришдан иборат. 2018 йил давомида умумий ҳисобда 113 мингдан ортиқ ижара шартномалари имзоланган бўлса, 2019 йилнинг бир чорагидаёқ бу кўрсаткич 130 мингдан ортиб кетди.

Маълумот учун айтиш керакки, айни пайтда мамлакатимизда 315,4 минг нафар жисмоний шахс декларация асосида солиқ солинадиган даромадга эга. Уларнинг 223,4 минг нафари мол-мулкни ижарага берган, 77,1 минг нафари эса ўрин-

дошлик асосида ишловчилардир. Қўнунчиликка кўра, ҳар йилнинг 1 апрель санасига қадар декларация топширмаган фуқароларга нисбатан энг кам иш ҳақининг 1 баробаридан 3 баробаригача жарима қўлланилади.

Хайрулло АСТАНАҚУЛОВ,
«Жамият» мухбири

Талафотдан ўзимизни асрайлик

Кундалик ҳаётимизда содир бўладиган фалокатлардан бири, шубҳасиз ёнғиндир. Ёнғин туфайли давлат ва халқ мулкига катта зарар етиши сир эмас. Шу боис йилнинг ўн икки ойи-

ўтган даврида аҳоли ҳамда давлат тасарруфидаги тураржой биноларида ёнғин хавфсизлигига риоя этилиши кўздан кечирилиб, натижада фуқароларнинг 2539 та шахсий хонадони ва 458 та қўп қаватли тураржой биноларининг 4440 та хонадони назоратдан ўтказилди. Айниқса, бу жараёнда асосий эътибор носоз газ ва электр қурилмаларидан фойдаланиш, ноқонуний фойдаланишнинг олдини олиш ҳамда бошқа бир қатор хавфсизлик қоидаларига риоя қилинишига қаратилмоқда.

Текширувлар натижасида жами 376 та ёнғинга қарши ҳолатни яхшилаш юзасидан бажарилиши лозим бўлган камчиликлар аниқланиб, шундан 311 таси ўз вақтида бартараф этилди.

Шу ўринда фуқароларимиздан агар ёнғин содир бўлса, дарҳол ёнғин хавфсизлиги хизматига мурожаат қилишни сўраган бўлар эдик. Ёнғинни муассасаларда мавжуд бўлган бирламчи ўт ўчириш воситалари ёрдамида ўчиришга кўмаклашиш ҳам қўтилган натижани беради. Ёнғ асосийси, ҳар биримиз ўйдан чиқаётганда газ ва электр ускуналарини ўчиришни унутмаслигимиз зарур.

Алҳам АШИРОВ,
Сергели тумани ЁХБ инспектори,
лейтенант

да ҳам соҳа ходимлари томонидан ёнғин хавфсизлиги қоидаларини тарғиб қилиш ва профилактик огоҳлантирув тадбирлари кучайтирилган ҳолда олиб борилмоқда.

Хусусан, пойтахтимизнинг Сергели туманида ҳам жорий йилнинг

шлаши мумкин. Буларнинг олдини олиш учун витаминлар истеъмол қилиш шарт.

Киш давомида камҳаракатлилиқ, кўёш нури ва витаминлар етишмаслигидан организм бироз заифлашади. Бунинг натижасида «илик узилди» пайтида кўпгина сурункали касалликларнинг зўрайиши кузатилади. Хўш, бунинг сабаби нимада?

Мутахассисларнинг таъкидлашича, бунга кишидан кейин организмнинг заифлашиши, мева ва сабзавотларнинг бу пайтга келиб барча витамин ҳамда энергетик қиймати йўқотиши, атмосфера босимининг ўзгариши, кўёш радиациясининг кучайиши каби омиллар сабаб бўлар экан.

Баҳорда зўриқиши кузатиладиган касалликлар қуйидагилар:

Асаб тизими касалликлари

Кўкламада кунлар узайиб, кун тартибининг бузилиши, иш соатининг чўзилиши ва баҳорий ўзгаришлар сабаб руҳий сиқилиш ҳамда асабийлашиш ҳолатлари кўпаяди. Агар атрофдагилардан ва ўз ишингиздан қониқмаслик ҳиссини сезсангиз, кўнглингизни умидсизлик эгаллаб олса, унда кунингизни тоза ҳавода сайр қилиш билан бошланг. Кайфиятни кўтарилган мусиқа тинглаш, жисмоний машқлар бажариш, эртароқ ётиш тавсия этила-

«Илик узилди» сурункали хасталиклар зўрайадиган давр

ди. Агар имкон топсангиз, бир-икки ҳафта таътилга чиқиб, ўзингизга дам беринг. Табиат қўйнида яқинларингиз билан ҳордиқ чиқаринг.

Шамоллаш

Ҳавонинг тез-тез ўзгариб туриши, иммунитетнинг тушиб кетиши баҳорда юқумли ва бронхиял касалликларнинг ривожланишига шароит ярат-
тади. Шунингдек, бу даврда цистит, гайморит хуружлари кучаяди. Аммо тўғри овқатланиш, кўпроқ суюқлик ичиш, витамин ва дармоларга бой маҳсулотларни истеъмол қилиш юқумли касалликлар билан курашишда иммунитетни мустаҳкамлайди. Бундан ташқари, шахсий гигиена қоидаларига риоя қилинг. Кўчадан келгач, қўлни ювиш ҳамда хоналарни шамоллатиш-
ни доимо ёдда тутинг.

Эрта баҳорда аҳамият беринг!

Кўкатлар, цитрус, резавор мевалар ва гиёҳлардан тайёрланган дамламаларни кўпроқ истеъмол қилинг. Чунки улар иммунитетни кўтаради. Фарзандингизни кушлар, эгасиз, дайди жониворлар ва ташландиқ нарсалар билан алоқа қилишига йўл қўйманг. Кун тартибига катъий риоя қилинг. Танангизда қандайдир касалликнинг илқ аломатлари кузатилганда, албатта, шифокорга мурожаат қилинг.

Тери касалликлари

Баҳор ойларида ҳуснбўзарлар нафақат балогат ёшлагилар, балки 20 ёшдан 40 ёшгача бўлган хотин-қизларга ҳам тошиши мумкин. Ҳуснбўзарлар мавсумий омиллар таъсирида тери ости ёғ безлари ўз функциясини бажара олмагани сабабли юзага келади. Бу мавсумда микроб, бактериялар фаоллашади. Агар организмнинг иммунитетини метёнда бўлса, бунинг асло хавфи йўқ. Мабола, аксинча бўлса, терида майда тошмалар тошиши, шамоллаш, қўзлар қизара бо-

Ошқозон яраси

Агар ўзингизда қорин оч пайтидаги, кечаси бошланадиган оғриқлар, кўнгил айниши, оғиздан ёқимсиз ҳид келиши каби аломатларни сезсангиз, сизда ошқозон яраси касаллиги зўрайган бўлиши мумкин.

Меъда ёки ичак яраси зўрайишига йўл қўймаслик учун мавсум аяқлаштириш билан олдини олиш тадбирларини қўриш зарур.

Шифокорларнинг фикрича, меъда ва ўн икки бармоқ ичак яраси, гастрит каби организмда «Helicobacter pylori» бактерияси сабаб келиб чиқади. Бу бактерия организмимизга зарар етказишдан олдин иммунитетни кучайтириш лозим.

Бунинг учун қуйидаги қоидаларга қатъий риоя қилишингиз керак:

Меъда яраси касаллиги билан касалланган кишилар бир кунда 5-6 марта таомланиши. Таомномасидан фақат юмшоқ овқатлар жой олиши лозим. Асосан қайнатилган ва димланган таомлар истеъмол қилиш, мош, ловия, нўхат, кўзиқорин, ёнғоқ, кепакли нон, лимон, нордон олмалар, қаҳва, алко-
голь ва газли ичимликлар, кефир, сут, тортлар, нордон ва пишмаган мевалар ҳамда қаттиқ гўштни эса таомномадан ўчирган маъқул. Парезьга қатъий амал қилиш шарт.

Муниса КАРИМОВА,
Тошкент педиатрия тиббиёт
институтини талабаси

Тошкент метрополитенининг барча бекатларида электрон тўловлар жорий қилинади.

Битта уйдан бешта тобут

2019 йилнинг ўтган даврида мамлакатимиз ҳудудида йўл-транспорт ҳодисаси содир этиб, жабрланувчига ёрдам кўрсатмай, воқеа жойидан қочиб кетган 18 та ҳолат қайд қилинди. Транспорт воситасини маст ҳолда бошқарган ҳайдовчилар айби билан 18 та автоҳалокат аниқланган. Бу нохуш ҳодисалар 9 кишининг умрига зомин бўлди. 13 киши эса турли даражадаги тан жароҳатлари олган.

Айбдор ҳайдовчиларга-ку чора кўрилади, аммо жабрланган, бир умрга ногиронлик азобиغا гирифтор бўлганларнинг қалб яраларига қандай чора кўрилади? Уларнинг дардига маҳкам борми?

Айбдорларнинг аксарияти воқеа жойидан қочиб кетишига қаттиқ кўрққани, стрессга тушиб қолганини баҳона қилади. Бироқ бунга асосий сабаб — тезликни оширгани ва рулга маст ҳолда ўтирганини ҳаспўшлашга уринади. Суд ҳолатга ҳақиқий баҳони берганида улар ер қизиб қолади. Бундай вазиятларда жабрланувчилар билан суҳбатлашиш жуда ҳам оғир. Айниқса, улар ногирон бўлиб қолган бўлса...

Куйидаги воқеа ҳам тўқиб чиқарилган эмас. У шу кунларда содир бўлган. Воқеа содир бўлганидан бироз вақт ўтиб, ногиронлик тўшағида ётган қизнинг дугонаси бизга мактуб келтирди. Уни кўпчиликлари ўрнак бўлар, деган мақсадда этиборингизга ҳавола этилди.

— 16 ёшида бахтсиз ҳодиса туфайли ногирон бўлиб қолган дугонанинг изтироблари, кўнгил кечинмаларини унинг тилидан эдим, — дейди қизларида ёш билан дугонаси. — Бунинг учун у мени кечирар. Чунки буларни фақатгина ягона ният билан қозғатди туширдим. Шоядки, бу сатрларни ўқиганларнинг ҳеч бўлмаганда биттаси тўшаққа микланган беғуноҳ қиз ҳақи-ҳурмати спиритли ичимлик ичиб, машина бошқараётганларни тартибга чақирса. Шу сабабдан дугонанинг ҳам, уйдаги-ларининг ҳам исмларини ёзмадим.

Унинг сўзларини қозғатди туширяпман-у, кўзларимдан қўйилиб келаётган ёшни тўхтага олмаямман. Бу оила йўл-транспорт ҳодисасига учраган кунни яна бир қарра эслайман. Агар, ўша кунни қимматбаҳо автомобиль эгаси маст бўлмаганида, маст ҳолда рулга ўтирмаганида бу каби нохуш ҳолат юз бермасмиди. Гувҳоларнинг айтишича, ҳайдовчи шу қалар маст бўлганки, ҳатто, йўл-транспорт ҳодисаси содир этганини ҳам билимаган. У катта тезликда келиб, светофорнинг қизил чироғида тўхтаб турган машинани урган. Зарб кучидан дугонани оиласи билан ўтирган автомобиль ўтгиз метрлар нарига сурилиб борган. Шифокорлар қанча ҳаракат қилишмасин, дугонанин бошқа ҳеч қимнинг ҳаётини сақлаб қола олмаган. Айбдорку жазосини олар, лексин дугонани бутун оиласидан айрилганига қандай олармикан? Унинг ҳақи мураккаб қалбига сабр бер, Яратган эгам!

чиқишига маст ҳайдовчи айбдор

Соғинч азоби

«Ассалому алайкум, меҳрибон онажоним, азиз отажоним! Фаршита сингилларим, эркатойим, укам. Бу мактубни қалбимда минг алам, изтироб, соғинч ила дугонамга айтиб туриб ёздирдим. Дардим енгиллашармикин, деган ўйга бордим. Нега дейсизми? Ахир, ўша кунги машғум воқеадан сўнг сизлардан айрилганим камдек, бир умрга тўшаққа микланиб қолдим. Йўл-транспорт ҳодисасида умуртқаларим қаттиқ шикастланган экан, шундан қўл-оёғим ишламай қолди. Сизларни соғинганда йиғласам, ҳатто, кўз ёшларимни ҳам арта олмайман. Чунки кўларим кўзларимга етиб бормайди. Бувижоним ва дугоналарим бу ишда менга ёрдам беради. Юрагим тўлиб, қийналган пайтларим далда бўлишади. Баъзан кўп йиғлаганимдан кўзда ёш ҳам қолмаяпти. Кўз ёшлари ҳам ўлчовли эканини шундан билдим.

Онажон, қанчалик бахтли ва сурурли кунлар эди, ўшанда. Эслайсизми, ҳаммамиз биргаликда бобомни кўргани бордик. Дадам норини яхши кўргани учун биргаликда шу таомни тайёрладик. Ўшанда қўлимни пичоқ тилиб юборганди, роса кулгандик. Сиз «ҳой қиз, пичоқ ушлашни ўрган, эртага бировнинг ўйига борсанг, уят бўлади-я», деганингизда сингилларим пиқир-пиқир кулишганди. Мен эса уялиб, айни чоғда келажакни кўз олдимга келтириб, ич-ичимдан энтиккандим. Сизга сал қовоғимни солиб қараган эдим-у, аммо ичимда ўша кунлар келишини, бахтли бўлишини орзу қилгандим. Афсус, булар бари орзулигича қолиб кетди. Аниқроғи, орзуларим, ширин хаёлларим сизлар билан биргаликда қаро ер қаърига кирди.

Онажон, ношукрлик қилаётипти деманг, аммо мен учун зулматга айланган бу ёруғ дунёда сизларсиз яшаш жуда қийин бўляпти. Менга оғриқ, изтироб, ҳижрон ва биргаликда тушган суратлар ҳамроҳ. Бувим билан бобом ҳам кексайиб қолишди. Ғам-ташвиш уларнинг қаддини букди. Анави раҳмсиз инсон лоақал бир марта бўлса ҳам келиб кўнгли сўрамади. Чунки у аввал ҳам йўл-транспорт ҳодисаси содир этиб, бир беғуноҳнинг ўлимига сабабчи бўлган экан. Бобом гапириб берди. Ҳаром пул қутуртирган, босар-тусарини билмай қолган кимса эмас. Ўзига иккита адвокат ёллабди. Улар ҳар хил қозғоларни кўтариб келиб бобомнинг бошини қотирибди. Бобом бувиюмга жасди билан гапирётганида эшитиб қолдим. «Набиранингизнинг дори-дармони учун ўттиз миллион пул берамиз», дейишибди. Бу гапларни эшитиб баттар эзилдим. Наҳотки, инсон қаъри шунча бўлса. Наҳот, ҳамма нарса пул билан ўлчанса. Улар қандай

одамлар ўзи? Одамгарчилик, инсоф, динат деган тушунчалар қаерга йўқолди? Ким йўқотяпти, уларни?

Шуларни ўйлар эканман, дадамнинг бир насиҳати ёдимга тушади. «Ўртоқларим интернетдан фойдаланишадими. Менга ҳам компьютер олиб беринг», деганимда отам: «Қизим, интернет яхшилик олиб келмайди. Бунинг ўрнига китоб ўқи. Шундан фойда бор, интернетдан эмас», деганди. Ўшанда хафа бўлгандим. Аммо энди бу гапларнинг маъини қақдим.

Эй, Яратган Эгам! Менга ҳеч нарса керак эмас. Жондан азиз ота-онамни, сингилларимни, эркатой укажонимни қайтариб бер, деб туну-кун нола қиламан. Биламан, кўп нолийвериш ҳам яхши эмас. Худога ҳуш келмайди. Аммо нима қилай, қандай олмаяпман, онажон. Соғинч азоби ич-этимни тирнаяпти. Сизлар билан ўтган ширин хотиралар тинчлик бермаяпти, соғиняпман...

Шуларни ўйлайману кўз олдимга уч қиздан кейин ота-онам тилаб олган қичкина укам келади. «Қазойи-қадарим битиб, бу дунёни тарк этсам, тобутимни кўтардиган ўғлим бор», дея ўзини хотиржам ҳис этган дадам билан бирга қаро ер бағрига кирган жигарим ёди мени янада эзиб ташлайди. Эртами-индин қозғатки етганида мени ким охири манзилга кузатади? Буни бувиюмга билдирмасликка ҳаракат қиламан. Шундоқ ҳам адоий тамом бўлган меҳрибонимни яна қийнагим, қалбини баттар ўртагим келмайди.

Кунни кеча тоғам пачоқланиб, машина дегулик номи қолмаган автомобилсимизни уйларига олиб келибди. Машина ичида укамнинг яхши кўрган ўйинчоғи, велосипед ҳам бор экан. Тоғамнинг қизлари шуни гапириб қолди. Мен уларга иштимос қилиб, велосипедни уйимизга олиб келтирдим. Ҳеч бўлмаса, кўрганимда укамни эслабди турар, деган ниятда ётган уйимга киришиб беришини сўрадим. Баъзан велосипедга қараб укамни уни миниб юргандек тасаввур қиламан. Ёқимтой юзи, ширин сўзлари, отажонимга ўхшаб онда-сонда йўталиб қўйишлари кўз ўнгимдан кетмайди.

Куну тун ётавергач одамнинг хаёлига кўп фикрлар келар экан. Ўзимга ўзим савол бериб, жавоб излайман. Яна бир овуноғим радио. Кеча эшитдим. Маст ҳолда машина бошқараётганлар кўнайиб бораётган экан. Ўзоқ ўйга толдим. Нега одамлар бундай? Нима учун бераҳм, маъсулятсизлар кўнайиб кетяпти? Уларнинг кўпайгани етмагандек мен каби бахти қароларни ҳам кўпайтираётганини, наҳотки, билишмайди? Танаси бошқа дард билмас, деганлари шу бўлса керакда. Маст ҳолда машина бошқарганларнинг касрига қанчадан-қанча оилалар энг яқин кишини йўқотишдек, изтироб исқан-жасида қопляпти. Қанчадан-қанча оилаларда бевақт аза очилляпти. Ёш умрлар ҳазон бўляпти. Мендек юраги шижоатга тўла, эндигина барқ уриб гуллаётган наътиҳол ёшлар пешонасига бир умр ногирон деган тамга босилляпти. Улар тўшаққа микланиб, қимнингидир кўмагига, меҳрига, тафтига муҳтож.

Яқинда бобомнинг уч-тўртта тенгдоши уйимизга йиғилди. Улар мени ҳам кириб кўришди. Бир паст гапилашиб ўтиришди. Яхши гапларни айтиб, кўнглимни анча кўтаришди. Айниқса, Ҳожи буваннинг айтган гаплари юрагимга бироз бўлса-да тасалли берди. У кишининг айтишича, шайхид кетганлар тўғри жаннатга бора экан. Илоҳим, ота-онам, сингилларим, укажоним жаннат боғларида, биргаликда юрган бўлишин, дея мен ҳам дуо қилдим.

Биласизми, ойижон, шундай деб дуо қилишман-у, ўзим ҳам тезроқ ёшларингизга борсам дейман. Лекин бу гапимни бошқаларга айтмадим. Битта дугонамга айтдим. У эса уришиб берди. «Одам ниятни яхши ва тўғри қилиши керак», деди. Бу дунёда қолганлар ўтганларни қанчалик хотирлаб, дуо қилиб туришса, уларга шунчалик савоби бора экан. Майли, қўл-оёғларим ишламаса ҳам, ўрнимдан тура олмасам ҳам дуо қилишдан чарчамайман.

Онажон, мен машинасимни маст ҳолда келиб ўрган одамни ҳам қарғамасдим. Ҳожи бувам: «Қарғаш яхшиликка олиб келмайди. Қарғиш кимга уришини ҳам Яратгандан ўзга ҳеч ким билмайди. Ёмон нарсаларни ўйламаган, қизим, Қодир Эгам ҳар кимга қилмишига яраша жазо ҳам беради», деди. Шунинг учун ётган жойимда бўлса ҳам ҳақларингизга тиловат қилиман. Сизларга жаннат боғларини раво кўрувчи, доимо дуода бўлгувчи, Сизларни соғинган қизингиз...

Жаноза кунни йиғламаган, ачинмаган одам қолмади. Бир уйдан бир вақтда бешта тобутнинг чиқиши унча-мунча ҳафти қаттиқ одамни ҳам кўз ёш тўкишга мажбур қилади. Шуларни ўйлар эканман, ўзимдан-ўзим одамлар нима учун шундоқ ҳам қисқа бўлган умрни фойдали ишларга сарфлаш ўрнига беъмани ишларга сарфлашди, деб сўрайман. Кейин ўзимча, ақлим етганича бу саволга жавоб ҳам бераман. Бундай кимсалар имони заиф кишилар. Улар учун муқаддас нарсанинг ўзи йўқ. Улар бу дунёда энг қадрили нарсаларни ҳам пул билан сотиб олоқчи бўлишди. Бойлик, мансаб уларнинг қалб кўзини кўр қилиб бўлган. Мана шундай кимсалардан сизу бизни Яратганинг ўзи асрасин...

Бундан қандай ҳулоса чиқариш ўзингизга ҳавола. Аммо ҳурматли ҳайдовчилар, рулга ўтираётганингизда ҳушёр бўлиб, инсонийлик, диёнат, меҳр-шафқат каби эзгу тушунчаларни ўзингиздан бегона қилманг!

Азизхон МУРОДОВ,
Ўзбекистон Республикаси ИИВ
ЙХХББ Матбуот хизмати
инспектори, майор

АҚШ Ўзбекистон пахтасини болалар меҳнати билан етиштирилган маҳсулотлар рўйхатидан чиқарди.

Сайёҳлар нимадан норози?

Бугун Ўзбекистонга дунёнинг қатор мамлакатларидан кўп сонли сайёҳларнинг келиши ижобий ҳол, албатта. Бироқ масаланинг иккинчи томони ҳам бор. Биз хорижий сайёҳларни муносиб кутиб олиш ва сифатли хизмат кўрсатишга тайёرمизми? Улар ўз сайёҳатлари давомида қайси жиҳатларга эътибор қаратишмоқда?

Мун ЧЖЭ,
хитойлик тадбиркор:

— Хитой билан Ўзбекистон ўртасида савдо алоқалари жадал ривожланиб бормоқда. Шунга қарамай, Хитойнинг Ўзбекистондаги консулликдан виза олиш муддати узоқ давом этади. Айрим вақтларда бир ойгача чўзилиб кетади. Қозғистон, Қирғизистон каби давлатларда энг узоғи бир ҳафтада чиқишига гувоҳ бўлганман. Ўзим тадбиркор бўлганим учун қадиқанинг қадрига етаман. Бир ойда мавсум ўтиб кетиши ёки бизнес режа ўзгариб кетиши ҳеч гап эмас. Туризм соҳаси вакилларига бир илтимосим бор: шу муаммони ҳал қилиб берса, инвесторлар ва тадбиркорлар учун мақсадга мувофиқ бўларди.

Михаил КАЗАКОВ,
тадбиркор:

— Ҳамма сайёҳ ҳам Ўзбекистонга самолётда келади, деганлар адашади. Қозғистон, Қирғизистон ва Ўзбекистон ўртасидаги чегара ҳудудларида ўтиш жойлари аянчли ҳолатда. Қоплонбек, Сариағач ва бошқа ўтиш жойлари чиқиндига тўлиб кетган. Ана шу жойларнинг ободлигига эътибор қаратишни маслаҳат берган бўлардим. Элликдан ортқ давлатга бемалол кириб-чиқиш имконига эгаман. Инвестиция киритиш учун бир йилда Ўзбекистонга бир неча марта келиб-кетганим ҳисобидан паспорт

босиш ўзига хос тартиб бўлсин, бунга ҳам розимиз. Бироқ у штамплардаги ёзувларни ўқиш муаммо! Агарда қайсидир давлатга борганингизда паспортингизни бошқа тилга таржима қилдиришга тўғри келса, бу штамплардаги ҳарфларни ўқиш ва тушуниш қийин бўлади.

Азизбек СУЛТОНОВ,
тадбиркор:

— Хориждан юртимизга келган меҳмонлар меҳмонхона ёки ижарага олинган манзилдаги милиция бўлимига бориб рўйхатдан ўтиши керак. Бу ҳақда кичик қоғоз берилади. Уни ёнингизда олиб юришингиз керак. Яқинда келган хитойлик сайёҳ дўстларим бу қоғозни йўқотиб қўйса, жазоланамизми, уни нима қилиш керак, деган мазмунда турли саволлар бериб, қоғозни йўқотиб қўйишдан хавотирга тушди. Бу жараён ҳам туристларни юртимизга келмаслиги

учун битта сабаб бўлиб қолиши, олдий эътиборсизлик юртимиз шаънига доғ тушириши мумкин. Яқинда ўтказилган Зиёрат туризми форумига хорижлик ҳамкорларимизни олиб бордим. Табиийки, уларнинг ҳаммаси мусулмон давлатлардан келган, намоз ўқийди. Ташкилотчилар келган меҳмонларга жойнамош етказиб бера олмаганига гувоҳ бўлдим.

Олимжон ШАРИПОВ,
тадбиркор:

— Туризм бўйича энг катта масала — бу божхона ходимларининг чет элликларни баъзи қонун-қоидаларни бузганида огоҳлантиришсиз жазолаши. Яқинда Ўзбекистонга инвестиция киритиш учун келган чет эллик ишбилармон Хитойга жўнаб кетишига тўғри келди. Унинг ёнида 8 600 доллар бўлган экан. Юртимизга биринчи марта келгани сабабли декларация тўлдиришни ҳам, чеклов борлигини ҳам билмаган. Божхона

ходимлари уни ушлаб, рейсдан қолдириб, бир хонага киритиб қўйган. Мен бориб, агар ёнида кўп пул бўлса, бир қисmini олиб қолишим мумкинлиги

ни тушунтиришимга қарамай, 5 минг долларни мусодара қилишди. Хуллас, инвестор ва турист сифатида Ўзбекистонга биринчи марта келган филиппинлик аёл яхши таассуротлар билан чиқиб кетди, деб айта олмаимиз. Агар, хорижий давлатларга эътибор қиладиган бўлсак, Европа давлатлари ва Америкада ҳеч қандай чеклов йўқ. Осиё мамлакатлари — Хитой, Кореядаги баъзи бир чекловларни сайёҳлар билмасдан бузса, бағрикенглик ва инсонийлик тамойиллари асосида бир мартага кечирилади.

Гурсел ТУРКУРАН,
тадбиркор:

— Биз қишлоқ хўжалиги йўналишида ҳамкорлик қилиш мақсадида келган эдик. Иқлими иссиқ бўлгани учун Термизни бориб ўрганмоқчи бўлдик. Чунки эртапишар сабзавот экинларининг уруғларини етказиб бериш билан бирга иссиқхоналар ҳам қурмоқчимиз. Биз вақтни тежаш учун снгил автомобилда йўлга чиқдик. Очиғи, жула қийналдик, йўлларда юриш азоб, ҳожатхоналарнинг йўқлиги ёки борлиги ҳам киши дилини хира қиллади. Бу каби муаммолар кўпчиликда норози кайфият уйғотиши аниқ.

Абдурасул ҚОДИРОВ,
тадбиркор:

— Ўзбекистонда сайёҳликни ривожлантириш борасидаги кўплаб ўзгаришлар таҳсинга лойиқ. Лекин негадир, туризм инфратузилмаси билан шугулланиш истагидаги ишбилармонларга имтиёзли кредитлар бериш йўлга қўйилмаган. Фақатгина, меҳмонхона қурсангиз бундай имкониятга эга бўласиз. Агарда сайёҳларга хизмат кўрсатишнинг бошқа объектларини ишлатмоқчи бўлганларга ҳам бу борада снгилликлар берилса, мақсадга мувофиқ бўларди. Тўғри, ҳожатхона қуриш ёки текин «wifi» ўрнатишдаги имтиёзлар бундан мустасно.

Биз сайёҳлар ва тадбиркорларнинг фикрларини ҳолис ёритишга ҳаракат қилдик. Танқид келажак меваси эканини кўпчилик яхши билади. Шундай экан, муаммоларга ўз вақтида эътибор қаратиш ва уни бартараф этиш ҳам бузуғнинг долзарб вазифасидир. Ахир, юртимизга келадиган сайёҳлар оқими орттишидан ҳаммамиз манфаатдормиз.

Сайёра ШОЕВА,
ўза

Фарзанд-нинг бегонаси бўлмайди

Эртамиз эгалари бўлган ёш авлод тарбияси ҳар доимо энг муҳим масалалардан бири бўлиб келган. Зеро, уларни ёт ғоялар ва «оммавий маданият» таъсирига тушиб қолишининг олдини олиш ҳар қачонгидан-да мураккаблашиб бормоқда.

Чунки бу каби қўштирноқ ичидаги маданиятни тарғиб қиладиган кучларга аслида ҳеч қандай маданият ва инсон маънавияти, ахлоқ ёки қоидаларнинг кераги йўқ. Албатта, бутунги глобаллашув жараёни, ахборот-телекоммуникация технологияларининг тезкор тараққиёти ҳаётимизда ўзининг ҳам ижобий, ҳам салбий қирралари билан намоён бўлмоқда. Ана шундай мураккаб вазиятда ёш авлод қалбида буларни етарлича таҳлил қила олиш қобилиятини шакллантириш, халқимизнинг ўзагагина хос бўлган миллий урф-одатлари, анъаналари, қадриятлари асосида тарбиялаш муҳим аҳамият касб этади.

Шу маънода бугунги кунда юртимиздаги мактабгача таълим муассасалари ҳамда таълим даргоҳларида ёшлар билан турли учрашувлар ўтказилиб, тушунтириш олиб боришмоқда. Тадбирларда ёшларни дунёда юз бераётган воқеалардан хабардор этиш, бунинг натижасида уларда бирламлик, ҳамжиҳатлик, бағрикенглик, ватанпарварлик туйғуларини такомиллаштиришга алоҳида эътибор қаратишмоқда.

Афсуски, олиб борилаётган амалий ишларга қарамай, ҳануз ёшлар орасида «оммавий маданият» таъсирига тушиб қолаётганлари учрайди. Шунинг учун ҳам ҳар биримиз ўз имкониятимиз даражасида шу азиз Ватан равнақи, унинг тинчлиги, фаровонлиги учун ҳаракат қилмоғимиз, бу каби салбий сифатлардан болаларимизни асрашимиз ва тарбияга жиддий эътибор қаратишимиз даркор.

Улугбек РАҲИМОВ,
ИИВнинг 2-сон академик
лисей ўқитувчиси

ЭЪЛОН

2014 йилда Шўрчи тиббиёт коллежи томонидан Сайидов Холёр Шаҳридин ўғлига берилган № KN 3032853 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли БЕКОР қилинади.

АҚШда Ўзбек-Америка ассоциациясининг 10 йиллиги кенг нишонланди.

Сўнгги бир йил да юртимиз аграр соҳасида кенг кўламли ислохотлар амалга оширилиб, Президентимиз та-шаббуси билан ҳудудларда хомашёдан тайёр маҳсулотга-ча бўлган жараён-ни қамраб оладиган кластерлар ташкил этилмоқда.

Давлатимиз раҳбарининг топиши-рига кўра, 2018 йилда 20 та туманда 164 минг гектар майдонда кластер усу-лида пахта етиштириш йўлга қўйилди. Жорий йилда эса 61 та кластер томо-нидан жами пахта майдонларининг 51 фоизда пахта етиштириш режалашти-рилган. 2020 йилга бориб, пахта тола-сини тўлиқ қайта ишлаш натижасида тайёр маҳсулотларни ишлаб чиқариш улуши 40 фоиздан камида 60 фоизга ет-казилиши кўзда тутилган.

Жумладан, Фарғона вилояти Ёзёвон туманидаги «Баҳодир логон текстиль» масъулияти чекланган жамияти пах-тачиликда ҳосилни парваришладан тортиб, ундан тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришга бўлган барча босқични ўзида мужассам этган кластер усулини жорий этмоқда. Корхонага тумандаги 5 минг 210 гектар шўрланган ер майдони-да етиштирилган пахта ҳосилини қайта ишлаш, тайёр маҳсулот ишлаб чиқар-иш вазифаси юкланди. Айни пайтда корхона томонидан замонавий аграр талабларга жавоб берадиган юқори рен-табелли қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари-ни етиштириш, доимий харидор ва даромадга эга бўлиш, мамлакат экспорт салоҳиятини оширишга қўмаклашиш каби вазифаларни бажаришда ривож-

ланган давлатлар тажрибасини қўллаш ва эрта баҳорда уруғ қалашга қизгин ҳо-зирлик кўриломоқда. Чунки кластерда пахта хомашёси барча босқичдан ўт-гач, аъло сифатли, рақобатбардош, экс-портбон маҳсулотга айланади.

Бундан ташқари, бевосита корхона-нинг ўзи пахта ҳосилини етиштириши учун 510 гектар ер бириктирилди. Пах-тачиликда янгича усулни қўллаб, ҳо-силдорликни 20-25 центнердан 40-50 центнерга етказишни мўлжаллаётган тadbиркорлар мавжуд майдонларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, сифат-ли шудгорлаш ҳамда зараркундалар кўпайишининг олдини олишга алоҳида аҳамият қаратмоқда.

— Шу мақсадда ҳозиргача экин май-дони атрофидаги 45 километрлик канал, ариқ ва зовурларнинг 30 километрдан ортиги лой, қамиш ва бошқа зарарли ўт-лардан тозаланди, — дейди **мазкур кластер раҳбари Зиёҳиддин Ёрматов**. — Ерларни сифатли шудгорлаш мақсадида юздан ор-тиқ трактор ҳамда замонавий технологик чизеллар харид қилинди. Бу жараёнда узоқ йиллардан буён ернинг бўз қатлами бўлиб келган, натижада ҳосилдорликни пасай-тириб юборган қатқалоқни янгиш агро-технологияси қўлланмоқда. Энг муҳими, кластерлик ташкил этилиши натижасида 150 дан ортиқ янги иш ўринлари яратил-ди. Келгусида пахта хомашёсидан тайёр мато, трикотаж, калава ип маҳсулотлари ишлаб чиқарилиб, Европа давлатларига экспорт қилиш кўзда тутилган.

«Баҳодир логон текстиль» масъули-яти чекланган жамияти билан бир қат-торда Фарғона туманидаги «Fergana Oseyana» жамияти ҳам пахта тўқимачи-лик кластерини жорий этганини айтиш лозим.

Тумандаги 84 фермер билан шарт-нома имзолаган мазкур жамият жами 5 минг 815 гектар ер майдонидаги ҳо-силни қайта ишлашни мақсад қилган. Корхона пахтачиликда янгича усулни қўллаб, ҳосилдорликни 20-25 цент-нердан 40-50 центнерга етказишни режалаштирган. Шу боис, айни пайт-

«КЛАСТЕРЛАР АГГРАР СОҲА РИВОЖИНИНГ «ЛОКОМОТИВИ» БЎЛИШИ КЕРАК»

да мавжуд майдонларнинг мелиоратив ҳо-латини яхшилаш, шудгорлаш ҳамда зарар-кундалардан тозалашга алоҳида аҳамият қаратилмоқда. Ҳозиргача экин майдони атрофидаги 45 километрлик канал, ариқ ва зовурларнинг 30 километрдан ортиги лой, қамиш ва бошқа зарарли ўтлардан тозалан-ди. 25 миллиард сўмлик янги техникалар хар-ид қилинди. Кластерлик ташкил этилиши натижасида 500 дан ортиқ янги иш ўринла-ри яратилди.

— Президентимизнинг 2018 йил 12-13 июнь кунлари Фарғона вилоятига қилган ташрифи давомида вилоятнинг Сўх туманида 120 киши-лик тукув-трикотаж цехини барпо этиш бўйича

топириқ берган эди, — дейди **кластер раҳба-ри Фарҳод Саримсоқов**. — Шунга асосан Сари-канда қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудидан ер майдони ажратилиб, «Fergana-Oseana» кўша-корхонасига қарашли «So'x namunasi» тикувчи-лик ишлаб чиқариш корхонаси барпо этилди. Натижада 120 дан ортиқ хотин-қиз доимий иш билан банд этилди. Кластер учун ажратилган экин майдонларидан олинган пахта хомашёси-дан тайёр мато, трикотаж, калава ип маҳсулот-лари ишлаб чиқарилади.

Этиборли жиҳати, юқоридаги кластер-ларнинг ташкил этилиши натижасида тadbиркорлар томонидан фермерларга қишлоқ хўжалиги учун керак бўлган техникалар ва бошқа жиҳозлар олиб берилди. Шунингдек, неча йиллардан буён қаровсиз қолган, унум-дорлиги пасайиб, шўрланиш даражаси ортиб кетган ер майдонлари унумдор экин майдо-нига айлантирилмоқда. Бунинг самараси ўлароқ, ариқ ва зовурлар тозаланиб, далалар-да меҳнат қилаётган туман аҳолиси ҳам до-имий иш билан таъминланди. Энг муҳими, уларга ўз вақтида ойлик маошлар тўлаб бори-лаётганини ҳам айтиш жоиз.

Бир сўз билан айтганда, кластерлар ҳудуд-лар рақобатбардошлиги ошиши, иқтисодий юксалишига шароит яратиш билан бирга, маҳсулдорликнинг ошишига хизмат қилади. Зеро, давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, «Пахтачиликда қишлоқ хўжалигининг кела-жаги, унинг иқтисодий самарадорлиги кла-стерлар билан боғлиқ. Кластерлар аграр соҳа-ни жадал ривожлантиришининг «локомотиви» бўлиши керак».

Рустам МАМАЖОНОВ

29 март	30 март	31 март	1 апрель	2 апрель	3 апрель	4 апрель
Б-ҲАВО	+15°C	+9°C	+18°C	+10°C	+23°C	+6°C
	+18°C	+10°C	+17°C	+8°C	+25°C	+15°C
	+24°C	+14°C	+19°C	+12°C		

ob-havo.uz сайтидан олинган.

Муассислар:
Фуқаролик жамияти шакллани-
шини мониторинг қилиш мустақил
институтини.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти ҳузуридаги Давлат бош-
қаруви академияси.

Ўзбекистон Нодавлат нотижорат
ташкилотлари миллий ассоциацияси.
Ўзбекистон Мустақил босма
оммавий ахборот воситалари ва
ахборот агентликлари қўллаб-
қувватлаш ва ривожлантириш жамоат
фонди.

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси.
«Маҳалла» хайрия жамоат фонди.

Тadbиркорлар ва ишбилармонлар
ҳаракати — Ўзбекистон Либерал-де-
мократик партияси.

Ўзбекистон экологик ҳаракати.
Ўзбекистон Республикаси Эколо-
гия ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш
давлат қўмитаси.

«Фуқаролик жамияти — Гражданское
общество — Civil society» журнали.

Бош муҳаррир
Мақсуд ЖОНИХОНОВ

Таҳрир хайъати:
Рустам Комилов
Рустам Қосимов
Борий Алихоннов
Акмал Саидов
Сайд-Абдулазиз Юсупов
Шавкат Жавлонов
Руфат Нейматов
Феруза Мирзакомиллова

Газета таҳририятнинг компью-
тер бўлимида саҳифаланди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа ак-
циядорлик компанияси босмахо-
насида чоп этилди.

Манзил: Буюк Турон кўчаси 41.
Буюртма рақами Г-314 Адади:
2504.

Жума кунини чиқади.
Қоғоз бичими А-3, ҳажми 2
босма табок. Баҳоиси келишилган
нархда.

Газета Ўзбекистон матбуот ва
ахборот агентлигида 2006 йил
0010-рақам билан рўйхатга олин-
ган.

ISSN 2010-7722

Навбатчи: Баҳринисо Мадумарова

Дизайнер: Бегали Эшонкулов

100000, Тошкент шаҳри Матбуот-
чилар кўчаси 32.

Маълумот учун телефонлар:
(71) 233-72-77, 236-10-87,
233-91-55

Реклама ва эълонлар учун:
Электрон почта: jamiyat@mail.ru
Газета индекси — 131

«ЖАМИЯТ»дан олинган маълум-
отларда манба сифатида газета
номи кўрсатилиши шарт.

ЎЗА яқуни:
Топширилган вақти: 21.05
1 2 3 4 6

